ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ **Αρ. Φύλλου 34**

23 Φεβρουαρίου 2012

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4048

Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**Άρθρο 1
Ορισμοί**

1. Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η βελτίωση της ρυθμιστικής διακυβέρνησης. Ως βελτίωση της ρυθμιστικής διακυβέρνησης νοείται η τήρηση των αρχών και η εφαρμογή των μέσων της καλής νομοθέτησης.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος:

α. Ρύθμιση είναι κάθε νομοσχέδιο, προσθήκη ή τροπολογία και κάθε πράξη ή απόφαση, η οποία περιέχει γενικούς και απρόσωπους κανόνες δικαίου και είναι μείζονος σημασίας.

β. Καλή νομοθέτηση είναι η πολιτική και η διαμόρφωση αρχών και μέσων για τη βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων και των διαδικασιών παραγωγής τους.

γ. Ρυθμιστική διακυβέρνηση είναι η διαδικασία συντονισμού των δράσεων καλής νομοθέτησης, στις οποίες περιλαμβάνονται ο ρυθμιστικός προγραμματισμός και η τήρηση των αρχών αυτής κατά τη σύνταξη, θέσπιση και εφαρμογή των ρυθμίσεων, καθώς και η λήψη μέτρων πολιτικής για την προώθησή τους.

δ. Ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων είναι η έκθεση, στην οποία αποτυπώνονται οι συνέπειες της ρύθμισης ως προς τη σχέση κόστους - οφέλους και τις πιθανές διακινδυνεύσεις, ιδίως στην οικονομία, την κοινωνία, το περιβάλλον και καθημερινότητα του πολίτη.

ε. Διοικητικά βάρη είναι το κόστος που προκύπτει για τις επιχειρήσεις, τον τομέα του εθελοντισμού, τη δημόσια διοίκηση και τους πολίτες κατά τη συμμόρφωσή τους με τη νομική υποχρέωση να τηρούν στοιχεία και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη δράση τους ή την παραγωγή τους είτε στις δημόσιες αρχές είτε σε τρίτους, εφόσον οι πληροφορίες αυτές δεν θα συλλέγονταν εάν δεν υπήρχε η σχετική νομική υποχρέωση.

στ. Αναμόρφωση Δικαίου είναι η εκ νέου ρύθμιση ενός πεδίου σχέσεων και θεμάτων το οποίο έχει αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής ή και κανονιστικής παρέμβασης.

ζ. Γραφείο Καλής Νομοθέτησης είναι το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης.

η. Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας είναι το γραφείο που συστήνεται σε κάθε Υπουργείο, σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος και έχει τις αρμοδιότητες του άρθρου 15 παράγραφος 3.

**Άρθρο 2
Αρχές της καλής νομοθέτησης**

1. Η ποιότητα των ρυθμίσεων διασφαλίζεται με την τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης, όπως είναι ιδίως:

α. Η αναγκαιότητα.

β. Η αναλογικότητα (καταλληλότητα, εύλογη σχέση μέσου και σκοπού με υιοθέτηση του λιγότερο επαχθούς μέτρου).

γ. Η απλότητα και η σαφήνεια του περιεχομένου των ρυθμίσεων.

δ. Η αποφυγή αποκλινουσών από την κατά περίπτωση γενική πολιτική ή αντιφατικών ρυθμίσεων.

ε. Η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα με συνεκτίμηση τόσο των θεμελιούντων τη ρύθμιση των οικονομικών και άλλων στοιχείων, όσο και των συνεπειών της ρύθμισης.

στ. Η διαφάνεια.

ζ. Η επικουρικότητα και λογοδοσία με τον προσδιορισμό των αρμόδιων οργάνων εφαρμογής των ρυθμίσεων.

η. Η ασφάλεια δικαίου.

θ. Η προσβασιμότητα στις ρυθμίσεις και με ηλεκτρονικά μέσα.

ι. Η δυνατότητα υποβολής προτάσεων σχετικών με τις ρυθμίσεις κατά το στάδιο της κατάρτισης και της αξιολόγησης της εφαρμογής τους (ανοιχτή διαδικασία).

ια. Η ισότητα των φύλων.

ιβ. Η δημοκρατική νομιμοποίηση.

2. Οι αρχές της καλής νομοθέτησης εφαρμόζονται:

α. κατά την κατάρτιση και αξιολόγηση νόμων και κανονιστικών πράξεων,

β. κατά την απλούστευση, με την τροποποίηση ή κατάργηση διατάξεων, την αναμόρφωση και την κωδικοποίηση, καθώς και κατά την ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου,

γ. κατά την κατάρτιση προτάσεων νόμου.

Άρθρο 3
Διαδικασίες καλής νομοθέτησης

1. α) Οι Υπουργοί, στην αρχή της τακτικής συνόδου της Βουλής και στο πλαίσιο του νομοθετικού προγραμματισμού του Υπουργείου τους, υποχρεούνται να ενημερώνουν το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης σχετικά με τον αριθμό και το αντικείμενο των νομοσχεδίων που προτίθενται να εισαγάγουν για ψήφιση στη Βουλή.

β) Επιτρέπεται η υπέρβαση του προγραμματισμένου αριθμού των νομοσχεδίων εφόσον αυτό δικαιολογείται επαρκώς από τις επικρατούσες συνθήκες με την προϋπόθεση της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν πρόκειται για νομοσχέδια με τα οποία γίνεται εναρμόνιση Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το εθνικό δίκαιο, για νομοσχέδια που κυρώνουν πράξεις νομοθετικού περιεχομένου και διεθνείς συνθήκες ή συμβάσεις, καθώς και για νομοσχέδια που χαρακτηρίζονται από την Κυβέρνηση ως κατεπείγοντα ή που έχουν επείγοντα χαρακτήρα και συζητούνται και ψηφίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 109 και 110 του Κανονισμού της Βουλής.

2. α) Το αντικείμενο κάθε νομοσχεδίου ρυθμίζεται κατά τρόπο πλήρη. Εξουσιοδοτικές διατάξεις θεσπίζονται μόνο:

i. εάν η νομοθετική εξουσιοδότηση είναι ειδική και ορισμένη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος και

ii. εάν ο σκοπός της εξουσιοδότησης δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων.

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις εκτός από τα οικεία άρθρα καταχωρίζονται και σε αυτοτελές άρθρο με τον τίτλο «εξουσιοδοτήσεις» στο τέλος του νομοσχεδίου, πριν από τις μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

β) Εφόσον το νομοσχέδιο προβλέπει την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων ή άλλων κανονιστικών πράξεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία και το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης το κρίνει αναγκαίο, δεν εισάγεται στο Υπουργικό Συμβούλιο για συζήτηση, αν δεν συνοδεύεται από τα προσχέδια αυτών των πράξεων και από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.

3. Οι διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα που προκύπτουν από τη μεταβολή της νομοθεσίας και τη μετάβαση από την προϊσχύουσα νομοθεσία (μεταβατικές διατάξεις) τίθενται σε αυτοτελές άρθρο. Οι μεταβατικές διατάξεις δεν επιτρέπεται να τίθενται στο ίδιο άρθρο με τις διατάξεις του νομοσχεδίου που έχουν πάγιο χαρακτήρα.

4. α) Σε περίπτωση νομοθετικής μεταβολής, κατά την οποία αντικαθίστανται, τροποποιούνται, προστίθενται ή παρεμβάλλονται άρθρα, παράγραφοι, λέξεις ή καταργούνται ισχύουσες διατάξεις, αναφέρεται ολόκληρο το άρθρο ή κεφάλαιο, όπως διαμορφώνεται τελικά. Επίσης, δεν επιτρέπονται: αα) η αόριστη παραπομπή σε άλλες διατάξεις, οι οποίες πρέπει να αναφέρονται ρητά και συγκεκριμένα και ββ) οι παρεκκλίσεις από πάγιες ή πρόσφατες διατάξεις χωρίς αποχρώντα λόγο.

β) Σε περίπτωση συνολικής ρύθμισης ενός θέματος, διατυπώνεται το σύνολο των σχετικών διατάξεων και οι καταργούμενες διατάξεις αναφέρονται ρητά σε αυτοτελές άρθρο στο τέλος του νομοσχεδίου.

5. Η έναρξη ισχύος του νομοσχεδίου πρέπει να καταχωρίζεται πάντοτε σε ιδιαίτερο άρθρο. Αν για ορισμένες διατάξεις ορίζεται διαφορετικός σε σχέση με τις λοιπές διατάξεις χρόνος έναρξης της ισχύος τους, αυτό πρέπει να ορίζεται ρητώς σε αυτοτελή και αριθμημένη παράγραφο, με μνεία της σχετικής διάταξης και του χρόνου έναρξης της ισχύος της.

6. Κάθε νομοσχέδιο συνοδεύεται από κατάλογο που περιλαμβάνει τις διατάξεις (κατ' άρθρο και κατά παράγραφο), το αντικείμενο των οποίων εμπίπτει στην αρμοδιότητα περισσότερων Υπουργείων και τα Υπουργεία στα οποία αφορούν. Ο κατάλογος, καθώς και κάθε τροποποίησή του υπογράφονται από τους συναρμόδιους Υπουργούς.

Άρθρο 4
Υποχρεώσεις των οργάνων θέσπισης ρυθμίσεων για την τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης

Τα όργανα θέσπισης ρυθμίσεων μεριμνούν για:

α. Τον εντοπισμό και οριοθέτηση του προβλήματος, το οποίο επιβάλλει τη ρύθμιση και τον εντοπισμό των συναφών νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων.

β. Τον προσδιορισμό και τεκμηρίωση των αρνητικών συνεπειών της μη ρύθμισης.

γ. Τον προσδιορισμό των διαθέσιμων εναλλακτικών επιλογών και τη συγκριτική τεκμηρίωση της ικανότητάς τους να επιτυγχάνουν τους επιδιωκόμενους σκοπούς.

δ. Τη στάθμιση των ωφελημάτων, του κόστους και των διακινδυνεύσεων που προκύπτουν από την υιοθέτηση της ρύθμισης σε αναφορά με τη βέλτιστη σχέση κόστους-οφέλους της προκρινόμενης εναλλακτικής και την ελάχιστη δυνατή επέλευση παρεπόμενων δυσμενών αποτελεσμάτων, ιδίως στην οικονομία, την κοινωνία, τη διοίκηση και το περιβάλλον.

ε. Τη σαφήνεια των νοημάτων της ρύθμισης και ιδίως τη διατύπωση συγκεκριμένων, μετρήσιμων, σαφών και χρονικά οριοθετημένων στόχων που επιδιώκονται με αυτή. Ειδικότερα, την παροχή σε ανοιχτή και επεξεργάσιμη μορφή όλων των απαραίτητων δεδομένων, ιδίως στατιστικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών και χωρικών που αφορούν και τεκμηριώνουν την προτεινόμενη ρύθμιση.

στ. Τη γραμματική και συντακτική ορθότητα των διατάξεων και την τήρηση των νομοτεχνικών κανόνων.

ζ. Την υιοθέτηση όλων των απαραίτητων μέτρων για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων πολιτικής με το ελάχιστο δυνατό κόστος, στο οποίο περιλαμβάνονται τα διοικητικά βάρη για τις επιχειρήσεις, τους πολίτες και τη διοίκηση.

η. Την οργάνωση και παρακολούθηση κοινωνικής ή κάθε άλλου είδους διαβούλευσης, που κρίνεται ως αναγκαία, καθώς και την οργάνωση και παρακολούθηση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων κατά το σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση της ρύθμισης.

θ. Το σαφή προσδιορισμό των οργάνων της διοίκησης που είναι αρμόδια για την εφαρμογή της ρύθμισης.

ι. Την υιοθέτηση κανόνων που υπηρετούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Άρθρο 5
Μέσα της καλής νομοθέτησης

Μέσα της καλής νομοθέτησης είναι ιδίως η διαβούλευση, η ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων, η αιτιολογική έκθεση των νόμων, η απλούστευση, η κωδικοποίηση, η αναμόρφωση του δικαίου και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής των ρυθμίσεων.

Άρθρο 6
Διαβούλευση

1. Η διαβούλευση επιτυγχάνεται με τη δημοσιοποίηση, με πρόσφορα μέσα, της σχεδιαζόμενης ρύθμισης,

με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση και συμμετοχή σε αυτήν των πολιτών, κοινωνικών φορέων και κάθε ενδιαφερομένου. Υπόχρεος για την κίνηση της διαδικασίας διαβούλευσης είναι ο έχων τη νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργός.

2. Η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων γίνεται και μέσω του δικτυακού τόπου www.opengov.gr, οπότε ολοκλη-ρώνεται σε δύο φάσεις, οι οποίες μπορούν να λαμβάνουν χώρα ταυτόχρονα:

α) Η πρώτη φάση της διαβούλευσης διαρκεί τουλάχιστον δύο (2) εβδομάδες. Αντικείμενο της διαβούλευσης είναι η ενημέρωση και η παροχή δυνατότητας σχολιασμού σχετικά με το στόχο και το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της σχεδιαζόμενης ρύθμισης, οι εναλλακτικές επιλογές, το κόστος, τα οφέλη και οι διακινδυνεύσεις που ενδέχεται να προκύψουν από αυτήν.

β) Η δεύτερη φάση διαρκεί τουλάχιστον τρεις (3) εβδομάδες. Κατά τη δεύτερη φάση της διαβούλευσης αναρτάται στο δικτυακό τόπο προσχέδιο των διατάξεων του νομοσχεδίου και παρέχεται η δυνατότητα κατ’ άρθρον σχολιασμού.

Στην περίπτωση κατά την οποία υπάρχει έτοιμο σχέδιο διατάξεων, η πρώτη φάση παραλείπεται με πρωτοβουλία του οικείου Υπουργού και η δεύτερη φάση επιμηκύνεται κατά μία εβδομάδα.

3. Η διαβούλευση μπορεί να διακοπεί, καθώς και να συντμηθεί ή να επιμηκυνθεί ο χρόνος της, με πρωτοβουλία του οικείου Υπουργού για επαρκώς τεκμηριωμένους λόγους, οι οποίοι αναφέρονται στην έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που συνοδεύει τη ρύθμιση.

4. Το Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του οικείου Υπουργείου συντάσσει έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης, στην οποία παρουσιάζονται ομαδοποιημένα τα σχόλια και οι προτάσεις όσων έλαβαν μέρος στη διαβούλευση και τεκμηριώνεται η ενσωμάτωσή τους ή μη στις τελικές διατάξεις. Η έκθεση συνοδεύει τη ρύθμιση κατά την κατάθεσή της στη Βουλή, αναρτάται στο δικτυακό τόπο που έλαβε χώρα η διαβούλευση και αποστέλλεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τις οποίες προήλθαν τα σχόλια.

Άρθρο 7
Ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων

1. Κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστική απόφαση μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, συνοδεύεται από ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων, στην οποία περιλαμβάνονται και η τεκμηρίωση της τήρησης των αρχών του άρθρου 2, καθώς και τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α΄ έως δ΄ του άρθρου 4. Η ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων υποβάλλεται μαζί με το σχέδιο των διατάξεων στο Γραφείο Καλής Νομοθέτησης που προβλέπεται στο άρθρο 14.

2. Το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης και η Ανεξάρτητη Αρχή Συνήγορος του Πολίτη συνεργάζονται με τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων που προβλέπονται στο άρθρο 14 για τη βελτίωση της ποιότητας της ανάλυσης συνεπειών ρυθμίσεων.

3. Εφόσον πρόκειται για σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, η ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων, καθώς και οι παρατηρήσεις του Γραφείου Καλής Νομοθέτησης επ’ αυτής κατατίθενται στη Βουλή και αναρτώνται στο δικτυακό τόπο της Βουλής.

Άρθρο 8
Αιτιολογική έκθεση

Κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία συνοδεύονται κατά την κατάθεσή τους στη Βουλή από αιτιολογική έκθεση. Στην αιτιολογική έκθεση επεξηγούνται αναλυτικά η αναγκαιότητα και ο σκοπός της ρύθμισης, τεκμηριώνεται δε αναλυτικά η τήρηση των αρχών της καλής νομοθέτησης του άρθρου 2.

Άρθρο 9
Αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής

1. Μετά την πάροδο τριών ετών και πάντως πριν από την παρέλευση πενταετίας από τη θέση του νόμου σε ισχύ, αξιολογείται η ρύθμιση με βάση τα δεδομένα που ανακύπτουν από την εφαρμογή της. Κατά την αξιολόγηση αποτιμώνται το κόστος που απαίτησε η εφαρμογή της ρύθμισης, οι επιπτώσεις ή παρεπόμενες συνέπειες που προέκυψαν από αυτήν, το όφελος και τα εν γένει θετικά αποτελέσματα που προήλθαν από την εφαρμογή της, καθώς και τα πορίσματα της νομολογίας.

2. Η αξιολόγηση διενεργείται από το Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του οικείου Υπουργείου, το οποίο, αφού λάβει υπόψη τα αποτελέσματα της εφαρμογής της ρύθμισης από τις καθ’ ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και τις απόψεις αυτών, διατυπώνει τις προτάσεις βελτίωσης, τροποποίησης ή αναθεώρησης των διατάξεων του νόμου που κρίνονται αναγκαίες, αφού προηγουμένως απευθυνθεί στους καθ’ ύλην αρμόδιους κοινωνικούς εταίρους, πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικούς φορείς, καθώς και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Αξιολόγηση μπορεί να διενεργεί και η Βουλή από όργανο και με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό της.

3. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής της ρύθμισης, η πρόταση νέας ρύθμισης με την ένταξη σε αυτήν των τροποποιούμενων διατάξεων και η ανάλυση συνεπειών των νέων διατάξεων υποβάλλονται προς εκτίμηση και διατύπωση παρατηρήσεων στο Γραφείο Καλής Νομοθέτησης, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 του παρόντος.

Στο τέλος Νοεμβρίου κάθε έτους τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας κάθε Υπουργείου υποβάλλουν στο Γραφείο Καλής Νομοθέτησης κατάλογο των ρυθμίσεων, οι οποίες αξιολογούνται κατά το επόμενο έτος, καθώς και χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησής τους.

Άρθρο 10
Απλούστευση

1. Κατά τη σύνταξη κάθε σχεδίου νόμου, προσθήκης ή τροπολογίας, καθώς και κάθε κανονιστικής απόφασης μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, λαμβάνεται μέριμνα για την απλούστευση των διαδικασιών με σκοπό, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση γενικά της ανταγωνιστικότητας. Η απλούστευση επιτυγχάνεται, ιδίως, με ρυθμίσεις που αναφέρονται:

α. Στη μείωση του αριθμού των εμπλεκόμενων φορέων και στην ομαδοποίηση ομοειδών καθηκόντων.

β. Στη μείωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, την κατάργηση ή αντικατάστασή τους με υπεύθυνη δήλωση ή την αυτεπάγγελτη αναζήτησή τους και την κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής τους, όταν αυτά έχουν ήδη κατατεθεί σε άλλη υπηρεσία.

γ. Στην ενοποίηση εντύπων και αιτήσεων, τη συντόμευση του χρόνου διεκπεραίωσης και τον καθορισμό αποκλειστικών προθεσμιών.

δ. Στην απάλειψη και την αποφυγή προώθησης περιττών ρυθμίσεων.

2. Μέσα απλούστευσης αποτελούν, ιδίως, η έκδοση δικαιολογητικών για κάθε χρήση και απεριόριστη διάρκεια, η μείωση των σημείων ελέγχου, η ομαδοποίηση αδειών και εγκρίσεων, η σιωπηρή έγκριση αιτημάτων των ενδιαφερομένων, εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία απάντησης, η εξυπηρέτηση από ένα μόνο σημείο (υπηρεσίες μιας στάσης), η μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων και η παροχή δυνατότητας ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

3. Κατά την απλούστευση το Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου μεριμνά για την τήρηση των αρχών και της διαδικασίας καλής νομοθέτησης των άρθρων 2 και 3.

Άρθρο 11
Αναμόρφωση δικαίου

1. Η αναμόρφωση αποσκοπεί στον περιορισμό της πολυνομίας, την επικαιροποίηση και αποκάθαρση της υφιστάμενης νομοθεσίας, κατά τρόπο ώστε οι εναπομένοντες κανόνες να είναι ορθοί, λειτουργικοί και περισσότερο εύληπτοι και προσιτοί.

2. Στην αναμόρφωση περιλαμβάνεται, κατά περίπτωση, η απλοποίηση, κατάργηση παρωχημένων διατάξεων και ένταξη σε ενιαίο κείμενο των νόμων, κανονιστικών διαταγμάτων και αποφάσεων, καθώς και η μετά την ένταξη κατάργησή τους ως αυτοτελών διατάξεων.

Άρθρο 12
Κωδικοποίηση

1. Κατά την κωδικοποίηση λαμβάνει χώρα, κατά περίπτωση, αναδιάρθρωση διατάξεων, απάλειψη των διατάξεων που έχουν καταργηθεί ρητά ή σιωπηρά, καθώς και των μεταβατικών διατάξεων που δεν έχουν πεδίο εφαρμογής, αναδιατύπωση των κειμένων σε εύληπτη γλώσσα, προσαρμογή των διατάξεων που καθορίζουν αρμοδιότητες διοικητικών και άλλων οργάνων προς το ισχύον οργανωτικό σχήμα των κεντρικών και αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα (νομοθετική κωδικοποίηση).

2. Η κωδικοποίηση μπορεί να πάρει και τη μορφή συγκέντρωσης στο κωδικοποιητικό κείμενο όλων των ισχυουσών διατάξεων, νομοθετικού ή κανονιστικού χαρακτήρα, χωρίς όμως ένταξη των κωδικοποιημένων διατάξεων σε ενιαίο κείμενο και χωρίς κατάργησή τους (διοικητική κωδικοποίηση).

Άρθρο 13
Ενσωμάτωση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Κατά τη μεταφορά του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ελληνική έννομη τάξη, τα όργανα ενσωμάτωσης μεριμνούν για:

α. Την τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης του άρθρου 2 και των νομοτεχνικών κανόνων του άρθρου 4.

β. Την αποφυγή ασαφειών ή νομοτεχνικών ελλείψεων, καθώς και την αποφυγή της προσθήκης διατάξεων άσχετων με το περιεχόμενο της προς ενσωμάτωση ρύθμισης.

γ. Την έγκαιρη εναρμόνιση.

2. Τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων, κατά την ενσωμάτωση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεριμνούν για την εφαρμογή των αρχών καλής νομοθέτησης, ιδίως κατά τη σύνταξη της Ανάλυσης Συνεπειών Ρυθμίσεων.

Άρθρο 14
Δομές της Καλής Νομοθέτησης

Οργανωτικές μονάδες της καλής νομοθέτησης είναι το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης, όπως μετονομάζεται το Γραφείο Υποστήριξης της Καλής Νομοθέτησης, που έχει συσταθεί και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, και τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων, τα οποία συνιστώνται με το νόμο αυτόν και υπάγονται απευθείας στον οικείο Υπουργό.

Άρθρο 15
Λειτουργία των Γραφείων Καλής Νομοθέτησης και Νομοθετικής Πρωτοβουλίας

1. Το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης και τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων συνεργάζονται για τον έλεγχο της ποιότητας των ρυθμίσεων.

2. Το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης υποστηρίζει και συντονίζει τη λειτουργία των Γραφείων Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων και ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Συντάσσει την Ανάλυση Συνεπειών Ρυθμίσεων για ρυθμίσεις που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου ή του Πρωθυπουργού.

β. Συνεργάζεται με τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων, καθώς και με αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων και ανεξάρτητες αρχές για θέματα αρμοδιότητάς τους, με σκοπό την πληρότητα των Αναλύσεων Συνεπειών Ρυθμίσεων, παρέχοντας εκ των προτέρων γενικές κατευθύνσεις και διατυπώνοντας ειδικές υποδείξεις, καθώς και προβαίνοντας εκ των υστέρων σε διορθωτικές παρεμβάσεις.

γ. Το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης ζητά τη γνώμη της επιτροπής ανταγωνισμού κατά τη σύνταξη των κατευθυντήριων οδηγιών προς τα Υπουργεία σχετικά με τον τρόπο ανάλυσης συνεπειών ρυθμίσεων, όσον αφορά στη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού.

δ. Συνεργάζεται με τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας και τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων για την εκτίμηση των συνεπειών αναφορικά με ρυθμίσεις, που καταρτίζονται στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό τη διαμόρφωση των εθνικών θέσεων που ενδείκνυται να υποστηριχθούν.

ε. Συνεργάζεται με τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας και τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων στην εκτίμηση των επιπτώσεων και συνεπειών των ρυθμίσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται σε υπό κατάρτιση διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες ή σε άλλα διεθνώς δεσμευτικά κείμενα, και συμβάλλει στη διαμόρφωση των εθνικών θέσεων που ενδείκνυται να υποστηριχθούν.

στ. Οργανώνει και συντονίζει, σε συνεργασία με τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων, προγράμματα και μέτρα για την απλούστευση ισχυουσών ρυθμίσεων.

ζ. Ασκεί τις αρμοδιότητες των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 7.

η. Υποβάλλει στον Πρωθυπουργό Ετήσιες Εκθέσεις σχετικά με την πορεία της καλής νομοθέτησης, οι οποίες γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

θ. Καταρτίζει ετήσιο σχέδιο με μετρήσιμους στόχους που έχει ως σκοπό τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων, την απλούστευση της νομοθεσίας και την εξάλειψη περιττών κανονιστικών ρυθμίσεων.

3. Τα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των Υπουργείων συμμετέχουν στο σχεδιασμό των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, καταρτίζουν τα νομοσχέδια που αναθέτει σε αυτά ο Υπουργός και μεριμνούν, σε συνεργασία με τις αρμόδιες καθ' ύλη υπηρεσίες για την καλή ποιότητά τους. Ασκούν, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Παρέχουν την αναγκαία τεχνογνωσία για την τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης στις αρμόδιες καθ' ύλη υπηρεσίες που αναλαμβάνουν την εκπόνηση ή την απλούστευση ρυθμίσεων.

β. Συντάσσουν, σε συνεργασία με τις αρμόδιες καθ' ύλη υπηρεσίες, την Ανάλυση Συνεπειών Ρυθμίσεων, επισημαίνοντας ταυτόχρονα τις συναφείς νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις.

γ. Μεριμνούν, σε συνεργασία με το Γραφείο Καλής Νομοθέτησης, για τη διενέργεια κοινωνικού διαλόγου και διαβουλεύσεων με εκπροσώπους των κοινωνικών φορέων και ενδιαφερόμενων ομάδων.

δ. Επισημαίνουν τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις του οικείου Υπουργείου που χρήζουν απλούστευσης, αναμόρφωσης, κωδικοποίησης ή επικαιροποίησης.

ε. Συλλέγουν, ταξινομούν και προωθούν Επιτροπή Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου (Ε.Κ.Α.Δ.) του άρθρου 17 κωδικοποιούμενες ρυθμίσεις ή ρυθμίσεις των νομικών πεδίων, στα οποία εντοπίζεται η ανάγκη αναμόρφωσης.

στ. Συντάσσουν, σε συνεργασία με τις αρμόδιες καθ' ύλη υπηρεσίες, την έκθεση αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής.

ζ. Συμμετέχουν υποχρεωτικά στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές του Υπουργείου και τηρούν ηλεκτρονικό αρχείο των τελικών προτάσεων των εν λόγω επιτροπών.

Άρθρο 16
Νομοπαρασκευαστικές επιτροπές

Στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές των Υπουργείων, όταν αυτές συνιστώνται, με απόφαση του Υπουργού, συμμετέχουν τουλάχιστον ένας υπάλληλος του Γραφείου Νομοθετικής Πρωτοβουλίας, καθώς και επιστήμονες εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, με ειδικότητα αντίστοιχη του αντικειμένου της νομοθετικής ρύθμισης, ιδίως οικονομολόγοι και κοινωνιολόγοι.

Άρθρο 17
Επιτροπή Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου (Ε.Κ.Α.Δ.)

Στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης συνιστάται η Επιτροπή Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου (Ε.Κ.Α.Δ.).

Ο Γενικός Γραμματέας της Κυβέρνησης υποβάλλει ετησίως στον Πρωθυπουργό έκθεση για το έργο της Επιτροπής.

Άρθρο 18
Συγκρότηση και αρμοδιότητες Επιτροπής Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου (Ε.Κ.Α.Δ.)

1. Η Επιτροπή Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου αποτελείται από εννέα (9) μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται ο Πρόεδρός της, με τριετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεώνεται. Πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής δύνανται να ορίζονται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, εν ενεργεία ή μη δικαστικοί λειτουργοί, Νομικοί Σύμβουλοι και Πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθηγητές των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με συναφή εξειδίκευση, νομικοί και επιστήμονες πληροφορικής εγνωσμένου κύρους.

2. Η Επιτροπή Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Τον καθορισμό των κριτηρίων σύμφωνα με τα οποία προκρίνεται, κατά περίπτωση, η αναμόρφωση της νομοθεσίας αντί της απλής κωδικοποίησης των ισχυουσών διατάξεων.

β. Εισηγείται προς τον Πρωθυπουργό, διά του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, και τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό για συγκεκριμένα νομικά πεδία στα οποία κρίνεται απαραίτητη η αναμόρφωση της νομοθεσίας, μαζί με το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους.

γ. Την κατά το άρθρο 10 παράγραφο 1 στοιχείο δ΄ πρόταση απάλειψης και απαλειφής περιττών ρυθμίσεων.

δ. Τη σύνταξη και υποβολή στον Πρωθυπουργό και τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο κάθε ημερολογιακού έτους, έκθεσης, η οποία δημοσιεύεται στο διαδίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α' 112) και περιλαμβάνει αποτίμηση για την κατάσταση της υφιστάμενης νομοθεσίας σε σχέση προς το πρόβλημα της πολυνομίας, τις προτάσεις αναμόρφωσης που έχουν υποβληθεί, καθώς και προτάσεις περαιτέρω αναμόρφωσης της υφιστάμενης νομοθεσίας.

ε. Τον καθορισμό των νομοτεχνικών κανόνων για τη σύνταξη κωδίκων και, ιδίως, τη διαίρεση και ταξινόμηση της ύλης, τον τρόπο αρίθμησης των άρθρων, παραγράφων και εδαφίων, τον τρόπο παραπομπής στις διατάξεις που κωδικοποιούνται ή αναμορφώνονται, τον τρόπο αναγραφής τίτλων στα άρθρα και στα επί μέρους κεφάλαια των κωδίκων και τη γλωσσική διατύπωσή τους.

στ. Σε συνεργασία με τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τη διαμόρφωση και εισήγηση στους καθ' ύλην αρμόδιους Υπουργούς προδιαγραφών πληροφοριακών υποδομών που υποστηρίζουν τη διαδικασία Ταξινόμησης και Κωδικοποίησης.

ζ. Την εισήγηση στον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης και τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό αναφορικά στα νομικά πεδία τα οποία πρέπει να κωδικοποιηθούν και στις συγκεκριμένες νομοθετικές αλλαγές που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της νομοπαρασκευαστικής και κωδικοποιητικής λειτουργίας. Το συντονισμό, αξιολόγηση και έγκριση του έργου της κωδικοποίησης που πραγματοποιείται από επιτροπές κωδικοποίησης των Υπουργείων, καθώς και από φυσικά ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του παρόντος και τη διαβίβαση των τελικών σχεδίων στον Γενικό

Γραμματέα της Κυβέρνησης και τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό. Την αξιολόγηση των επί μέρους εργασιών κωδικοποίησης που διενεργούνται από ειδικές επιτροπές, οι οποίες έχουν συσταθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, και την υποβολή πρότασης προς τον αρμόδιο Υπουργό σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφο 1 εδάφιο τέταρτο.

η. Τη σύνταξη και υποβολή στον Πρωθυπουργό και τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου κάθε ημερολογιακού έτους, έκθεσης η οποία δημοσιεύεται στο διαδίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α' 112) και περιλαμβάνει αποτίμηση της προόδου των δράσεων κωδικοποίησης που έχουν αναληφθεί, της κατάστασης των σχετικών πληροφοριακών υποδομών, καθώς και περαιτέρω προτάσεις κωδικοποίησης της υφιστάμενης νομοθεσίας και επέκτασης ή βελτίωσης των σχετικών πληροφοριακών υποδομών.

θ. Με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, η έκθεση της Ε.Κ.Α.Δ. διαβιβάζεται στα λοιπά μέλη της Κυβέρνησης, στον Πρόεδρο της Βουλής και τους Προέδρους των ανωτάτων δικαστηρίων.

3. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου επιδιώκει τη συνεργασία και τη διατύπωση απόψεων εκ μέρους του νομικού κόσμου, επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων και άλλων τυχόν εμπειρογνωμόνων και δύναται, για την υποβοήθηση του έργου της, να θέτει σε δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου, προτάσεις και ερωτήματα σχετικά με την αναμόρφωση πεδίων του δικαίου.

Η Ε.Κ.Α.Δ. δύναται, επίσης, για την υποβοήθηση του έργου της, να θέτει σε δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου σχέδια και προτάσεις κωδικοποίησης της υφιστάμενης νομοθεσίας και ανασχεδιασμού των σχετικών πληροφοριακών υποδομών και να καλεί σε ακρόαση δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους και εμπειρογνώμονες. Για την εκτέλεση του έργου της, η Ε.Κ.Α.Δ. λαμβάνει, ιδίως, υπόψη:

α. τη διεθνή εμπειρία και συναφείς και πρόσφορες νομοθετικές πρακτικές των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

β. τις ετήσιες και ειδικές εκθέσεις των ανεξαρτήτων αρχών, οι οποίες κοινοποιούνται σε αυτή με επιμέλεια των εν λόγω αρχών, καθώς και

γ. τυχόν σχετικές εισηγήσεις των αρμοδίων οργάνων των ενώσεων δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, των δικηγορικών και συμβολαιογραφικών συλλόγων της Χώρας και των νομικών τμημάτων των ημεδαπών Α.Ε.Ι..

4. Η Ε.Κ.Α.Δ. μεριμνά, επίσης, για την αξιοποίηση προτάσεων των πολιτών που αφορούν στον εντοπισμό και την απάλειψη συγκεκριμένων ασαφειών και κακοτεχνιών του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

5. Η Ε.Κ.Α.Δ. εξυπηρετείται γραμματειακά από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης.

Άρθρο 19
Διαδικασία κωδικοποίησης της νομοθεσίας

1. Ο Γενικός Γραμματέας της Κυβέρνησης μπορεί να εισηγείται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό την εκτέλεση έργων κωδικοποίησης σύμφωνα με την ισχύουσα Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Τα προσχέδια κωδίκων που συντάσσονται με την παραπάνω διαδικασία, υποβάλλονται στην Ε.Κ.Α.Δ., η οποία, μετά από σχετική επεξεργασία, τα υποβάλλει ως σχέδια κωδίκων στον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης και τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό.

2. Το περιεχόμενο των κωδίκων κυρώνεται καταρχήν με τη διαδικασία του άρθρου 76 παράγραφοι 6 και 7 του Συντάγματος, πλην του μέρους με το οποίο καταργούνται ή τροποποιούνται ισχύουσες διατάξεις νόμου, για το οποίο πρέπει να προηγηθεί η συνήθης κοινοβουλευτική διαδικασία. Η κωδικοποίηση αμιγώς κανονιστικών διατάξεων γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών.

Άρθρο 20
Εργασίες κωδικοποίησης από ειδικές επιτροπές

1. Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου επιτρέπεται η σύσταση νέων επιτροπών κωδικοποίησης στα Υπουργεία μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με αιτιολογημένη απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, ύστερα από πρόταση του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού και γνώμη της Ε.Κ.Α.Δ..

Μέσα σε ένα (1) μήνα από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου αποστέλλεται στην Ε.Κ.Α.Δ., με ευθύνη του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού, φάκελος από τον οποίο προκύπτει η πρόοδος των εργασιών τυχόν ειδικών επιτροπών κωδικοποίησης που είχαν συσταθεί εντός των Υπουργείων, είτε είχαν ανατεθεί σε αναδόχους, για την κωδικοποίηση επί μέρους τομέων νομοθεσίας. Στο φάκελο περιλαμβάνεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την προβλεπόμενη περάτωση του έργου. Μετά από πρόταση της Ε.Κ.Α.Δ., ο αρμόδιος Υπουργός αποφασίζει για την, κατά περίπτωση, συνέχιση της εν εξελίξει κωδικοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις επιτροπές κωδικοποίησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 21
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Πρωθυπουργού, μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ρυθμίζονται η οργάνωση, η στελέχωση και η λειτουργία του Γραφείου Καλής Νομοθέτησης, συνιστώνται οι αναγκαίες για την επιτέλεση του έργου του θέσεις επιστημονικού προσωπικού και ορίζονται οι ειδικότητες και τα απαιτούμενα προσόντα του.

Με όμοιο διάταγμα μπορεί να συγχωνεύονται σε αυτό οργανικές μονάδες που επιτελούν όμοιο ή παρεμφερές έργο ή να μεταφέρονται σε αυτό συναφείς με το έργο του αρμοδιότητες άλλων οργανικών μονάδων.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μέσα σε οκτώ (8) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ρυθμίζονται η οργάνωση, η στελέχωση, με τη σύσταση των αναγκαίων θέσεων και η λειτουργία των Γραφείων Νομοθετικής Πρωτοβουλίας σε κάθε Υπουργείο.

Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα συγχωνεύονται σε αυτά οργανικές μονάδες που επιτελούν όμοιο ή παρεμφερές έργο ή μεταφέρονται σε αυτά συναφείς με το έργο τους αρμοδιότητες άλλων οργανικών μονάδων.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συνιστάται διυπουργικός κλάδος καλής νομοθέτησης και ορίζονται ο αριθμός των θέσεων του κλάδου, τα προσόντα, τα κριτήρια και η διαδικασία βάσει των οποίων εντάσσονται υπάλληλοι στον κλάδο αυτόν. Στον κλάδο καλής νομοθέτησης μετατάσσονται, με αίτησή τους και εφόσον πληρούν τα κριτήρια και έχουν τα προσόντα, οι υπηρετούντες στα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 71 του ν. 3528/2007. Ο κλάδος καλής νομοθέτησης υπάγεται στον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

4. Στην έκδοση των παραπάνω προεδρικών διαταγμάτων συμπράττει και ο Υπουργός Οικονομικών, εφόσον προκαλούνται δαπάνες στον προϋπολογισμό.

Άρθρο 22
Μεταβατικές διατάξεις

1. Έως την έναρξη λειτουργίας των Γραφείων Νομοθετικής Πρωτοβουλίας στα Υπουργεία, οι καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων οφείλουν να τηρούν τις αρχές καλής νομοθέτησης κατά το σχεδιασμό και την εκπόνηση νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων.

2. Η στελέχωση του Γραφείου Καλής Νομοθέτησης και των Γραφείων Νομοθετικής Πρωτοβουλίας συντελείται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21.

3. Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου αξιολογείται ανά τριετία και η αξιολόγηση λαμβάνεται υπ' όψιν για τυχόν νομοθετική μεταβολή.

4. Με ευθύνη των οικείων Υπουργών, εντοπίζονται υποχρεωτικά μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εννέα (9) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και καταγράφονται οι διατάξεις που πρέπει να καταργηθούν.

5. Η λειτουργία της Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης (ΚΕΚ) που συστήθηκε με το ν. 3133/2003 (Α΄ 85) συνεχίζεται ως την ημερομηνία που ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, η οποία δεν μπορεί να παραταθεί πέραν του τριμήνου από τη συγκρότηση της Ε.Κ.Α.Δ.. Από την ίδια ημερομηνία καταργείται και ο ν. 3133/2003. Εργασίες κωδικοποίησης διενεργούμενες από την ΚΕΚ, οι οποίες δεν έχουν περατωθεί κατά την ανωτέρω ημερομηνία, συνεχίζονται από την Ε.Κ.Α.Δ..

Άρθρο 23
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Κατ' εξαίρεση, η ισχύς των διατάξεων του άρθρου 3 παράγραφοι 1 και 2 αρχίζει την 1η Οκτωβρίου 2012.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ	**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ**

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2012

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €
Β΄	300 €	80 €	30 €
Γ΄	50 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-
Δ΄	110 €	30 €	-

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α΄	225 €
Β΄	320 €
Γ΄	65 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Δ΄	160 €
Α.Α.Π.	160 €
Ε.Β.Ι.	65 €
Α.Ε.Δ.	10 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Δ.Δ.Σ.	225 €
Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ ΤΑ.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: τηλ.: 210 8220885.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: http://www.et.gr - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

01000342302120008

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004